

Kuntien ilmastohankkeet –avustus 2023

Vuonna 2023 ympäristöministeriön
Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelmassa
avustuksen saaneiden hankkeiden tulosten esittelyt

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

20.11.2024

Linkitykset tulokortteihin

1. [Espoon kaupunki: Espoon kaupunkikonsernin sisäisen ilmasto- ja talousjohtamisen käytäntöjen kehittäminen](#)
2. [Etelä-Pohjanmaan liitto: Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan raskaan liikenteen vaihtoehtojen käyttövoimien jakeluverkoston kehittäminen](#)
3. [Jyväskylän kaupunki: Yhdessä kohti hiilineutraalia kaupunkia - KAJASTUS-hanke](#)
4. [Järvenpään kaupunki: Ilmastoviisas johtaminen ja suunnittelu](#)
5. [Kaarinan kaupunki: Öljylämmityksestä vähäpäästöisempiin lämmitysmuotoihin](#)
6. [Kimitöons kommun: Från bord till gjord – Klimatarbetet i Kimitöons kommun](#)
7. [Lahden kaupunki: Maistuva ilmastoruoka](#)
8. [Lappeenrannan kaupunki: NETZERODATA](#)
9. [Limingan kunta: ILMO- Ilmastojohtamisen toimintamalli ja toiminnan organisointi](#)
10. [Nurmijärven kunta: Ilmasto-osaavat nurmijärveläiset – yritysten, asukkaiden ja oppilaitosten osallistaminen ilmastotyöhön](#)
11. [Oulun kaupunki: Toimintamalli sähköautojen julkisten latauspisteiden suunnitelmalliseksi kehittämiseksi](#)
12. [Raahen kaupunki: Raahen kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen](#)
13. [Turun kaupunki: ITUJA – Ilmastotyön johtamiskulttuuri](#)
14. [Vaasan kaupunki: Vaasan pyöräpysäköinnin toimenpideohjelma](#)
15. [Varsinais-Suomen liitto: Sanoista tekoihin – kuntien ilmastosuunnitelmien jalkautus](#)
16. [Äänekosken kaupunki: Resurssiviisas Äänekoski – vähäpäästöinen tieliikenne](#)

1. Espoon kaupunkikonsernin sisäisen ilmasto- ja talousjohtamisen käytäntöjen kehittäminen

Hanke edisti tavoitteensa mukaisesti Espoon kaupungin ilmastojohtamista talouden ja toiminnan suunnittelussa. Hankkeen avulla tuotiin kaupungin ilmastovaikutukset aiempaa paremmin esiin, jotta ilmastopäästävaikutukset voitaisiin huomioida kaupungin johtamisessa talousvaikutusten ohella entistä tarkemmin.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Ilmastotyön talouskoostetta (ent. ilmastobudjetti) varten kehitettiin tietopohjaa rakentamisen kulutusperäisistä päästöistä ja niiden kustannusvaikutuksista. Hankkeessa tuotettiin raportti Espoon rakentamisen ilmastoskenaarioista vuoteen 2060 asti. Rakentamisen kulutusperäisten päästöjen tietopohjan kehittäminen tällä tasolla on uutta ja Espoon toteuttama tietopohja edistyksellistä kuntatasolla. Skenaariolaskenta toteutettiin konsulttityönä.
- Hankkeessa vahvistettiin kaupungin johdon ja henkilöstön osaamista ilmastotyön talouskoosteesta ja ilmastotyön ristikkäisvaikutuksista koulutusten avulla. Ne vahvistivat sitoutumista vuosittaiseen raportointiin. Lisäksi tytäryhtiöille kehitettiin raportointityökalu, jotta voidaan koota koko kaupunkiorganisaation tiedot.
- Hankkeesta viestittiin aktiivisesti eri sisäisille ja ulkoisille kohderyhmille esimerkiksi EU:n ilmastomissiokaupunkien tapaamisissa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Ilmastotyön talouskoosteen teon jatkumisella on vahva pohja, sillä sen kokoaminen vuosittain osana talousarviota on kirjattu vuoden 2024 talousarvioon.
- Hankkeen opit viedään Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan toimeenpanon kehittämiseen mm. Euroopan komission Ilmastomissio ohjelman rahoituksen saaneessa Espoo Climate Community - hankkeessa. Työn tuloksia hyödynnetään myös uuden kaupunkistrategian tietopohjan valmistelussa.

Vastuutaho: Espoon kaupunki

Kokonaissumma: 80 000 €

Avustusosuus: 56 000 €

Aikataulu: 11/2023-09/2024

Linkki hankkeeseen: [Espoon kaupungin sivu](#)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

2. Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan raskaan liikenteen vaihtoehtojen käyttövoimien jakeluverkoston kehittäminen

Hankkeen maakunnat sijaitsevat usean valtakunnallisesti tärkeän valtatievarrella. Kunnilla on merkittävä rooli mahdollistaa vaihtoehtojen käyttövoimien jakeluinfrastruktuurin kehittämistä. Ennakointi ja yhteistyö jakeluinfrastruktuurin luomisessa on tärkeää.

Tavoitteena hankkeessa oli tukea liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä tavoitteita sekä avustaa toimijoita kehittämään vaihtoehtojen käyttövoimien (vety, biokaasu ja sähkö) jakeluverkostoa.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeessa laadittiin selvitys, jonka tulokset tukevat vaihtoehtojen käyttövoimien käyttöönottoa hankkeen maakunnissa. Selvityksessä tarkastellaan muun muassa maankäytön haasteita ja niiden ratkaisemista sekä luvitusprosessin sujuvoittamista uusien lataus- ja jakeluasemien rakentamista varten. Selvityksen pohjalta on laadittu toimenpideohjelma, jonka avulla tavoitteet voidaan saavuttaa maakuntatasolla. Työ täydentää asiasta laadittuja ja käynnissä olevia valtakunnallisia selvityksiä ja toimenpideohjelmia.
- Hankkeen välittöminä vaikutuksina voidaan pitää tiedon lisääntymistä nykytilanteesta ja tarvittavista edistämistoimenpiteistä. Yhteistyötä tehtiin muun muassa kuntien, viranomaisten, logistiikka-alan, jakeluverkkotarjoajien ja sähköyhtiöiden kanssa. Lisäksi hankkeessa tehtiin sidosryhmäviestintää, joka jatkuu myös hankkeen päätyttyä.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Toimenpiteiden tavoiteaikataulu on asetettu vuodesta 2026 aina 2040-luvulle saakka. Hankkeessa tunnistettiin tarve vastuutahojen sitoutumiselle sekä julkisen tahon tuella toimenpiteiden edistämiseksi. Hankkeessa toteutettu selvitys kohdentui maakuntatasolle, joten konkreettiseen jakeluinfrastruktuuriin ryhtyvä toimija tai kunta tarvitsee lisäksi yksityiskohtaisempia selvityksiä. Selvitys muun muassa tukee jatkoselvitysten taustatietojen keräämistä. Sitä voidaan hyödyntää myös kansallisen tason toimenpiteiden suunnittelussa.

”

Hanke antoi meille tietoa ja työkaluja, jotta voimme tukea kuntia ja yrityksiä raskaan liikenteen siirtymässä kohti puhtaiden polttoaineiden käyttöä.

- Jani Palomäki, maakuntainsinööri

Vastuutaho: Etelä-Pohjanmaan liitto

Muut konsortioon osallistuvat: Pohjanmaan liitto

Kokonaissumma: 80 000 €

Avustusosuus: 56 000 €

Aikataulu: 12/2023 – 8/2024

Linkki hankkeeseen:

<https://epliitto.fi/kayttovoimaselvitys>

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

3. Yhdessä kohti hiilineutraalia kaupunkia – KAJASTUS-hanke

KAJASTUS-hanke edisti tavoitteensa mukaisesti vähähiilistä ja kestävää arkea Jyväskylän asuinalueilla. Hankkeessa kehitettiin ja testattiin uusia toimintamalleja, jotka tukisivat kaupungin asukkaiden rakentamisen, asumisen, liikkumisen, ruokailun ja muun kulutuksen aiheuttamien päästöjen vähentämistä pitkällä aikavälillä.

Hankkeessa hyödynnettiin Muotoilutoimisto 2Loops Oy:n ja D-mat Oy:n palveluita. Lisäksi tehtiin yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeen merkittävimmät tulokset saavutettiin asukkaiden osallistamisessa arjen ilmastokokeiluihin sekä vähähiilisen pientalorakentamisen ennakko-ohjauksen kehittämisessä. Ilmastokokeilut toteutettiin 15 kotitalouden kanssa, ja ne sisälsivät muun muassa kasvisruokakursseja, hävikkiruokakokeiluja ja kestävästi liikkumisen mahdollistamista. Näiden tuloksena testikotitalouksien hiilijalanjälki pieneni yhteensä 22 tonnia CO₂e/vuosi, mikä vastaa kahden keskivertosuomalaisen vuotuista hiilijalanjälkeä.
- Vähähiilisen rakentamisen osalta tuotettiin opas: Askelia vähähiiliseen rakentamiseen – opas uuden kodin rakentajalle, ja pidettiin asiantuntijaluentoja, jotka tarjoavat pysyvän tukimateriaalin pientalorakentajille. Hankkeen vaikutus muodostuu erityisesti asukkaiden konkreettisista ilmastotoista, tietoisuuden kasvusta ja uusista toimintamalleista, jotka voivat jatkossa tukea hiilineutraaliuden saavuttamista.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeessa kehitetyt materiaalit ja toimintamallit, kuten vähähiilisen rakentamisen opas ja asiantuntijaluentojen videomateriaalit, ovat avoimesti käytettävissä verkkosivujen kautta.
- Yhteistyö vuokrataloyhtiöiden kanssa toi esiin mahdollisuuksia kannustaa laajemmin asukkaita kestäväan arkeen. Pysyvyyden haasteena on asukkaiden pitkäaikainen sitoutuminen sekä resurssien riittävyys kokeilujen jatkamiseen. Hankkeen opit tukevat erityisesti asukaslähtöisen ilmastotyön ja konkreettisten ratkaisujen suunnittelua, mutta jatkokehityksessä tarvitaan lisää resursseja ja pitkäjänteisyyttä, jotta ratkaisut voivat levitä laajemmin ja tukea hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030 mennessä.

“

Parasta hankkeessa oli aidosti osallistava ja asukaslähtöinen toimintatapa, jossa kokeilut muotoutuivat pääosin asukkaiden toiveiden pohjalta. Testiryhmien kanssa koetut ilon hetket ja oivallukset palkitsivat suuresti. Suuri osa heistä oli hyvin motivoituneita kokeilemaan ilmastotekoja ja ottamaan arkeensa uusia toimintamalleja. Kokeilujakso sai monet pohtimaan arken ilmastovaikutuksia ja moni myös kertoi jossain kohtaa jatkavansa niitä, mikä oli myös hankkeen tavoitteenakin.” - Tiina Hirvanen, Muotoilutoimisto 2Loops

Vastuutaho: Jyväskylän kaupunki

Kokonaissumma: 82 780 €

Avustusosuus: 56 000 €

Aikataulu: 11/2023 – 9/2024

Linkki hankkeeseen: [Hanke tiedote](#)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

4. Ilmastoviisas johtaminen ja suunnittelu

Hanke edisti tavoitteensa mukaisesti Järvenpään kaupungin johtamista ja suunnittelua ilmastoviisaammaksi kehittyvän keskustan kehitystyössä sekä ilmastotavoitteiden johtamisessa ja toimeenpanossa.

”

Ilmastomuutoksen hillintää ei voi ulkoistaa johonkin yksittäiseen yksikköön, vaan ilmastonäkökulma kuuluu osaksi kaikkea kunnan normaalia johtamista, suunnittelua ja toimintaa, jotta hiilineutraaliuteen voidaan päästä. Hankkeessa pyritään vahvistamaan ilmastotavoitteisiin sitoutumista ja niiden toimeenpanoa kokokaupunkiorganisaatiossa.”

-Salka Orivuori, ilmasto- ja ympäristöpäällikkö, Järvenpään kaupunki

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeen päätuloksina laadittiin ilmastojohtamisen nykytilan kartoitus sekä selvitys kehittyvän keskustan työhön vaikuttavimmista ja kustannustehokkaimmista vähäpäästöisyyttä edistävästä suunnitteluratkaisuista, jonka pohjalta koottiin keskustan kehittämistä tukeva ilmastoviisauden työkirja ja valmisteltiin ilmastoviisauden tavoitteet. Lisäksi talouden käyttösuunnitelmaan lisättiin ensimmäistä kertaa resurssiviisauden toimenpiteitä, mikä toi ilmastotyötä näkyvämmäksi päätöksenteossa. Hankkeen aikana päivitettiin Ympäristövahti-seurantatyökalu tukemaan tiedolla johtamista ja ilmastotavoitteiden talouskytkentöjä.
- Ilmastoviisaan johtamisen nykytilan kuvaus ja johtamisen toimintatapojen kehittämiseen liittyvä työ tilattiin Motiva Oy:ltä ja ilmastoviisaiden suunnitteluratkaisujen selvitys Sitowise Oy:ltä. Ilmastotyön seurantatyökalua, Ympäristövahtia, kehitti Forward Forever Oy.
- Kokonaisuutena hanke vahvisti ilmastotavoitteiden kytkemistä kaupungin eri prosesseihin ja lisäsi ymmärrystä ilmastoviisaudesta kaupunkikehityksen ja tiedolla johtamisen näkökulmista. Hanke myös lisäsi vuorovaikutusta ja sitouttamista eri suunnittelutasojen ja palvelualueiden kesken esimerkiksi haastatteluilla ja työpajoilla. Lisäksi ilmastotavoitteiden pilotointi asemakaavassa antoi käytännön kokemusta edistää sitä myös jatkossa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeessa tuotettuja ratkaisuja hyödynnetään monin tavoin myös hankkeen jälkeen. Hankkeessa kehitetyt ilmastoviisauden tavoitteet ja työkirja ohjaavat ja tukevat kehittyvän keskustan työtä jatkossa. Ilmastovaikutusten arviointi asemakaavoituksessa jatkuu lakisääteisenä, ja ilmastoviisaiden kriteerien käyttö suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuissa todennäköisesti laajenee. Talouden käyttösuunnitelman ohjeistusta aiotaan jatkokehittää, jonka ansiosta ilmastotavoitteet kytkeytyvät yhä tiiviimmin talouden suunnittelun ja seurannan prosesseihin.
- Hankkeessa ilmastojohtamisen käytäntöjen vakiinnuttamiselle riskiksi tunnistettiin ilmastolainsäädännöstä poistumassa oleva kuntien velvoite laatia ilmastosuunnitelma. Hankkeessa yhteisesti tunnistetut kehittämistarpeet kuitenkin antavat ilmastojohtamiselle ja ilmastotyön jalkauttamiselle hyvät edellytykset, mikäli kehittämistyölle saadaan varmistettua riittävät resurssit.

Vastuutaho: Järvenpään kaupunki

Kokonaissumma: 77 768 €

Avustusosuus: 54 438 €

Aikataulu: 11/2023- 9/2024

Linkki hankkeeseen: [Jarvenpaa.fi](https://jarvenpaa.fi)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

5. Öljylämmityksestä vähäpäästöisempiin lämmitysmuotoihin

Hankkeen tavoitteiden mukaisesti Kaarinassa luotiin ensimmäistä kertaa ajantasaisempi tilannekuva öljylämmitteisten kiinteistöjen määrästä sekä tuotettiin toimintamalli kaupungin rakennustietokannan päivittämiseen yksityisten kiinteistöjen öljylämmityksen osalta.

Hankkeen aikana myös vauhditettiin kuntalaisten omia päästövähennystoimia kannustamalla kuntalaisia Kaarinassa vaihtamaan öljylämmitys vähäpäästöisempään lämmitysmuotoon.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Kaarinan kaupungin ilmastohankkeen yhtenä päätuloksena saatiin tietoa öljylämmityskiinteistöjen määrästä. Hankkeessa toteutettiin öljylämmitystä käyttävien yksityisten kiinteistöjen omistajille kysely, jonka vastausprosentti oli 45,4%. Vastauksista selvisi 460 kiinteistön osalta, ettei kiinteistössä ole enää tai ole koskaan ollut öljylämmitystä.
- Kyselyn aikana saatua tietoa hyödynnettiin myös tietojen keräämisen ja päivittämisen toimintamallin luomisessa, jotta jatkossa rakennustietokannan päivittäminen ja ajan tasalla pitäminen olisi Kaarinassa sujuvaa.
- Hanke edisti Kaarinan ilmasto-ohjelman 2030 toteuttamista, jossa yhtenä keskeisenä tavoitteena on kiinteistöjen siirtyminen uusiutuvan energian käyttöön. Hankkeen toteuttajana oli myös Sitowise Oy ja hankkeen yhteistyökumppanina Valonia energianeuvonnan osalta.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen aikana koottu tieto on arvokasta toiminnan jatkon suunnittelun sekä kaupungin ilmastotyön ja kasvihuonekaasupäästöjen seurannan kannalta. Hankkeessa kerätyt tiedot viedään rakennustietokantaan, jolloin lukemat öljylämmitettyjen kiinteistöjen määrästä Kaarinassa saadaan todenmukaisemmaksi ja päästölaskentaa tarkennettua.
- Hankkeen aikana toteutettu kysely, toimenpiteet sekä Kaarinassa kehitetty toimintamalli lämmitystapatietojen päivittämiseksi ovat monistettavissa ja sovellettavissa myös muissa kunnissa. Lisäksi tunnistettiin tarve tietojärjestelmien kehittämisessä, jotta tiedokunkulku olisi sujuvampaa kunta- sekä kansallisella tasolla.

”

Eri toimialojen tietojen ja tarpeiden kartoitus ja yhdistäminen sekä osallistaminen hankkeeseen edesauttoi hyvän lopputuloksen saavuttamista. Kyselyn vastausten saamiseen panostaminen kannatti ja Kaarinassa saatiin paljon tietoa tilastojen ajantasaistamiseksi.

*- Pasi Saario, johtava ympäristötarkastaja,
Kaarinan kaupunki*

Vastuutaho: Kaarinan kaupunki

Kokonaissumma: 49 760 €

Avustusosuus: 34 830 €

Aikataulu: 11/2023 – 9/2024

Linkki hankkeeseen:

[Kaarina.fi/poisöljylämmityksestä](https://kaarina.fi/poisöljylämmityksesta)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

6. Från bord till gjord – Klimatarbetet i Kimitoöns kommun

Projektets mål var att utveckla och effektivisera klimatledarskapet i Kimitoöns kommun för att säkerställa att klimatarbetet är aktivt, resultatnriktat och anpassat till kommunens specifika förutsättningar. Projektet syftade till att stärka den interna och externa kommunikationen och möjliggöra en bredare samverkan med företag, föreningar och kommuninvånare.

Projektets resultat och effekter:

- Projektets viktigaste resultat var lanseringen av Klimatvaken, en digital plattform som synliggör och följer upp kommunens klimat- och miljöarbete. Klimatvaken ger en tydlig överblick över miljöprogrammets 62 åtgärder. Verktøget möjliggör en kontinuerlig uppdatering och rapportering, vilket har ökat medvetenheten och engagemanget bland kommunens personal och beslutsfattare. Genom Klimatvaken har också dialogen med externa aktörer stärkts.
- Dessutom har utbildningar i klimatledning för tjänstemän och beslutsfattare gett ökad kompetens och konkreta verktyg för att integrera klimatarbete i den dagliga verksamheten. Samarbetet med Valonia och andra kommuner skapade mervärde och främjade gemensamma åtgärder. Klimatkoordinators insatser resulterade i förbättrad samordning och förankring av klimatmålen på både strategisk och operativ nivå.

Lösningarnas hållbarhet och skalbarhet:

- Projektets resultat är långsiktiga och integrerade i kommunens verksamhet. Klimatvaken fungerar som ett centralt verktyg för att synliggöra data och möjliggöra kunskapsbaserat beslutsfattande. Verktøget kan användas i framtida projekt och för att följa upp nya program. Utbildningsinsatserna har lagt en grund för fortsatt kompetensutveckling, och det föreslås att kortkurser inom miljö- och klimatteman utvecklas för både tjänstemän och beslutsfattare. Projektets arbetssätt och verktyg är skalbara och kan anpassas till andra kommuner och organisationer.

”

Genom Klimatvaken har vi fått ett transparent och effektivt verktyg för att följa upp våra klimatmål. Med projektet 'Från bord till gjord' har vi gjort betydande framsteg i vårt klimatarbete. Under det gångna året har vi lyckats formulera en tydlig agenda för både kortsiktiga och långsiktiga mål. Jag anser att projektet har varit särskilt värdefullt för att stötta ledningen av och ledningsverktygen för klimatarbetet inom kommunen.

- Erika Strandberg, kommundirektör

öns miljö- och klimatprogram 2022-2030

Teman - Åtgärder - Indikatorer

miljö- och klimatprogram

en och mission bygger direkt på
gt. Tre olika fokusområden har tagit form
gång och utifrån dessa har programmet
ts: kolneutralitet, naturens mångfald
s förbättrade tillstånd. Målen har en
exempel i kommande ansökningar om
i för miljöåtgärder. De centrala målen har i
tematiska mål- och åtgärdsplaner som
töd för kommunen i den årliga
budgetplaneringen, också över
na.

Teman

ch gemenskap

ått år 2035. Miljösektorn tas
i verksamhet

Trafik och transport

Målet är en effektivisering av transporter samt att den
kollektiva och lätta trafiken utvecklas. Ett och andra

Energiproduktion och en

Energiefuktiteten i vår verksam
utvecklandet av nya energiformer

Ansvarig part: Kimitoöns kommun

Tidsplan: 11/2023-9/2024

Summa totalt: 57 545 euro €

Understödet andel: 40 282 €

Länk till projektet: [kimitoon.fi](https://klimatvaken.kimitoon.fi)

Under projektet togs webbtjänsten Klimatvaken i
bruk, <https://klimatvaken.kimitoon.fi>.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

7. Maistuva ilmastoruoka

Hankkeessa kehitettiin Lahden koulujen ruokakasvatusta sekä kouluruokailua, sillä kunnalla on mahdollisuus vaikuttaa julkisen ruokapalvelun ja opetuksen kautta ruuan ilmastovaikutuksiin.

Tavoitteena oli lisätä kasvisruokien hyväksyttävyyttä kouluruokailussa ja kotitalousopetuksessa sekä osallistaa oppilaita kasvispainotetun kouluruokailun kehittämiseen. Hanke tavoitti laajasti oppilaita, opetus- ja ruokapalveluhenkilöstöä sekä huoltajia että päättäjiä.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Maistuva ilmastoruoka –hankkeessa saavutettiin monipuolisia tuloksia, jotka edistivät ekologisesti kestävästä ruokakasvatuksesta ja kouluruokailun toteutumisesta Lahdessa: osallistavien tapahtumien järjestäminen, kuten vegemaisiat ja metsäretkipäivät, ateriapalveluiden ja opetustoimen henkilöstön koulutukset, kouluruokailun kehittämisen työpajat, vuosittaisen ruokaraadin suunnittelu, video kasvisruokailusta sekä kattavat viestintämateriaalit.
- Hankkeen käytännön toimia toteutti Ruokakasvatusyhdistys Ruukku ry yhteistyössä Lahden kaupungin opetustoimen, ympäristökehityksen ja Päijät-Hämeen Ateriapalveluiden kanssa. Hankkeesta viestittiin paikallisesti ja valtakunnallisesti.
- Hankkeen merkittävimpänä vaikutuksena voidaan pitää kasvisruokailun edistämiseksi kouluruokailuun ja kotitalousopetukseen tuotettuja uudenlaisia materiaaleja ja uusia toimintatapoja.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen ohjausryhmä, joka koostui laaja-alaisesti ammattilaisista mukaan lukien muun muassa edustajat THL:stä, Helsingin yliopistosta ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueelta, jatkaa toimintaa myös hankkeen jälkeen.
- Yhtenä haasteena kouluruokailun ja koulun ruokakasvatuksen kehittämistyölle tunnistettiin resurssien, kuten ajan, riittävyys kasvatus- ja ateriapalveluiden henkilöstön osalta. Tätä voidaan tukea muun muassa paikallisen opetussuunnitelman sekä valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman toimintaa ohjaavilla kirjauksilla. Lisäksi ruokakasvatukselle olisi tärkeä löytää nykyistä selkeämpi rooli koulutyössä.
- Hankkeessa tuotetut uudet opetusmateriaalit ovat hyödynnettävissä muissakin hankkeissa kaikkialla Suomessa. Laaja ruokakasvatuksen tieto- ja ideapankki on käytettävissä osoitteessa maistuvakoulu-fi –verkkopalvelussa.

Vastuutaho: Lahden kaupunki

Muut konsortioon osallistuvat: Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy

Kokonaissumma: 76 800 €

Avustusosuus: 53 760 €

Aikataulu: 11/2023 – 9/2024

Linkki hankkeeseen: Esimerkkejä opetussisällöistä:

[Video: Kouluruokaa pallon ja oman kehon parhaaksi](#)

[Makupaja köksässä: vegemakuja tarjolle \(nro 236\)](#)

[Tuunataan kouluruokaa kotitalousopetuksessa \(nro 241\)](#)

[Video: Kestävä kehitys ja ruokakasvatus](#)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

8. NETZERODATA

NetZeroData -hankkeessa oli tavoitteena kehittää menetelmä ja työkalu ilmastotyön seurantaan. Hankkeen tuloksina yhdistettiin Lappeenrannan ilmasto-ohjelma ja EU:n Climate City Contract – ohjelma, Kausal Oy kehitti työkalun sekä tuotettiin malli ilmastotoimenpiteiden oheishyödyistä.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- NetZeroData –hankkeen merkittävimpänä tuloksena Kausal Oy kehitti työkalun, jolla voidaan seurata ilmastotoimenpiteiden oheishyötyjä. Työkalun kehitystä varten järjestetyissä työpajoissa oli mukana myös muita EU:n ilmastoneutraaleja ja älykkäitä kaupunkeja. Lappeenrannassa työkalu sijoitetaan kaupungin käytössä olevaan kestävyysvahtipalveluun.
- Lisäksi hankkeessa tuotettiin laskentamalli pyöräilyn terveyshyödyistä Lappeenrannassa, mikä toimii esimerkkinä ilmastotoimenpiteiden oheishyödyistä. Se näyttää pyöräilyn terveyshyötyjen olevan merkittävästi haittoja, kuten ilmansaasteille altistumista, suurempia.
- Toinen hankkeen merkittävä tulos oli yhdistää Lappeenrannan kaupungin ilmasto-ohjelman toimenpiteisiin EU:n Climate City Contract (CCC) -ohjelma. Jatkossa yhdestä ohjelmasta voi seurata molempien toteutumista.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Kestävyysvahtiin kehitetty lisäominaisuus, missä voidaan arvioida ilmastotoimenpiteiden hyötyjä esimerkiksi terveyden edistämisen näkökulmasta on hyödynnettävissä myös muiden kuntien osalta. Työkalut julkaistaan kuntien käyttöön Suomessa 2024.

”

Ilmastonmuutoksen hillintä tuottaa oheishyötyjä. Niiden systemaattista seurantaa ja laskentaa kannattaa kehittää edelleen.

- Petri Kero, Ilmastokoordinaattori

Vastuutaho: Lappeenrannan kaupunki

Muut konsortioon osallistuvat: Ostopalvelulla palveluntarjoaja.

Kokonaissumma: 70 000 €

Avustusosuus: 49 000 €

Aikataulu: 12/2023 – 9/2024

Linkki hankkeeseen: -

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

9. ILMO – Ilmastojohtamisen toimintamalli ja toiminnan organisointi

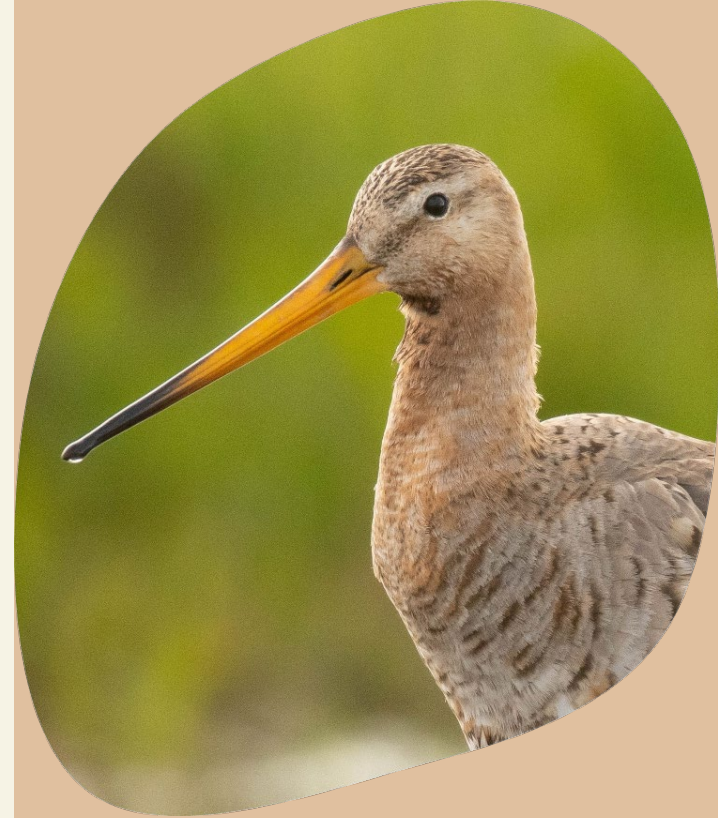
Hankkeen tavoitteena oli jalkauttaa Limingan kunnan ensimmäinen ilmasto- ja ympäristöohjelma kunnan toimintaan, kehittää sisäiset toimintamallit sen johtamiseen sekä työn tulosten viestintään. Hanke saavutti sille asetut tavoitteet luomalla ohjelman mittariston seurantajärjestelmän, perustamalla poikkihallinnollisen ilmastotiimin vastaamaan mittareiden seurannasta sekä kouluttamalla kunnan henkilöstöä ja johtoa. Kunnan ilmastoviestinnälle laadittiin suunnitelma sekä graafinen ilme.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeessa käynnistettiin onnistuneesti liminkalainen ilmasto- ja ympäristötyö. Hankkeen merkittävimpinä tuloksina luotiin kuntaan organisoidun ja systemaattisen ilmastotyön toimintamallit sekä keinot sen mittaamiseen ja ilmastoviestintään. Hankkeen aikana saatiin kattava kokonaiskuva kunnan ilmasto- ja ympäristötyön tilanteesta ja tarpeista.
- Ilmasto- ja ympäristöohjelma vietiin palvelualueille esimerkiksi osallistavien ilmastopalaverien avulla. Koko kunnan henkilöstölle järjestettiin muun muassa yleinen ilmastoaiheinen luento ja johtoryhmää koulutettiin ilmasto- ja talousjohtamisen yhdistämisestä. Ohjelman tulosten mittareille luotiin seurantajärjestelmä. Ohjelmatoimenpiteiden seurannasta vastaa jatkossa kuntaan perustettu poikkihallinnollinen ilmastotiimi.
- Kunnan ilmastoviestinnälle luotiin yhtenäinen ilme ja suunnitelma. Lisäksi kunnasta rekrytoitiin ilmastolähettiläitä, jotka kertovat ympäristöblogissa omista ympäristöteoistaan sekä voivat osallistua kunnan ilmastoteemaisiin tapahtumiin. Ilmastolähettiläiksi valittiin yksi liminkalainen yritys, yksi yhdistys ja yksi kuntalainen, ja rekrytointi on tarkoitus toistaa vuosittain. Hankkeesta viestittiin monipuolisesti esimerkiksi tiedotteissa, kunnan nettisivuilla ja kunnan ympäristöaiheisissa tapahtumissa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Mittarijärjestelmän seurantatyö aloitettiin, ja sitä olisi hyvä kehittää vielä hankkeen jälkeen, jotta se olisi mahdollisimman käyttökelpoinen eri palvelualueille.
- Hankkeen tulosten jatkumisen haasteena on käytettävissä olevat resurssit, mutta muun muassa motivoitunut ilmastotiimi on selkeä voimavara työn jatkuvuudelle. Lisäksi ilmastotoimenpiteistä erityisesti energia- ja materiaalitehokkuuteen liittyvät toimet on tunnistettu tuovan myös kustannushyötyjä, mikä kannustaa kunnan ilmastotyön jatkamiseen.
- Päätäjille suunnattu ohjelman esittely toteutetaan seuraavan valtuuston perehdytysten yhteydessä.

Vastuutaho: Limingan kunta

Kokonaissumma: 67 800 €

Avustusosuus: 47 460 €

Aikataulu: 12/2023 – 9/2024

Linkki hankkeeseen: [tiedote hankkeesta](#)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

10. Ilmasto-osaavat nurmijärveläiset – yritysten, asukkaiden ja oppilaitosten osallistaminen ilmastotyöhön

Hankkeessa tavoiteltiin nurmijärveläisten kotitalouksien sekä yritysten päästövähennystoimien helpottamista sekä tiedon lisäämistä erilaisista vaikutusmahdollisuuksista.

”

Hanke lisäsi kotitalouksien ja yritysten ymmärrystä omista vaikutusmahdollisuuksistaan päästöjen vähentämiseen, sekä madalsi kynnystä vaikuttavien toimien tekemiseen uusien verkostojen tuella.

- Aino Angervuori, alueisännöitsijä

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Ilmasto-osaavat nurmijärveläiset –hankkeessa ilmastotyöhön ryhtymistä edistettiin perustamalla yritysten ilmastotyöryhmä, järjestämällä asukkaille kestävien elämäntapojen kiihdyttämöjä sekä kouluttamalla opettajia fasilitoimaan ilmastopalapeliä yläkoululaisille.
- Yritysten ilmastoryhmän palvelutuottajana toimi Motiva Services Oy, joka järjesti ilmastotyöryhmän tapaamiset, koulutuksen sekä monistettavan toimintamallin.
- Hanke edisti asukkaiden päästövähennystoimia. Kestävien elämäntapojen kiihdyttämöjen tuloksena 18 kotitaloutta vähensi hiilijalanjälkeään 25%. Kiihdyttämössä osallistujat valitsivat ilmastopalapelin avulla itselleen sopivimmat tavat vähentää hiilijalanjälkeä välittömästi ja vuoteen 2030 mennessä. Yritykset tukivat kotitalouksia tarjoamalla tuotteitaan ja palveluitaan kokeilujakson ajaksi. Kiihdyttämöt koordinoi D-mat oy.
- Opettajia sekä nuorisotyöntekijöitä koulutettiin ilmastopelin käyttöön työpajoissa, ja ne otettiin käyttöön kaikilla kouluilla. Peliä kokeilivat myös oppilaat, joista puolet ilmoitti haluavansa kokeilla arjessaan pelin kautta löytynyttä ilmastotoimea. Pelien hyödyntäminen lisäsi oppilaiden sekä opettajien tietoisuutta ilmastotoimista sekä kestävästä kehityksestä.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeessa perustettu yritysten ilmastotyöryhmä jatkaa toimintaansa kuntavetoisesti ja toimintaa on tarkoitus laajentaa yhdessä lähikuntien kanssa toteutettavaksi. Yritysverkoston järjestelyn työkirja on ladattavissa kunnan sivuilta, ja hyödynnettävissä myös muissa kunnissa.
- Ilmastopalapeli jäi käyttöön muun muassa yläkouluissa ja se on kuntalaisten lainattavissa myös jatkossa kirjastoista. Ilmastopalapelin hyödyntäminen asukkaiden ilmastopalapeli-illoissa pyritään vakiinnuttamaan osaksi toimintaa.
- Hanke vahvisti verkostoja ja lisäsi yhteistyötä siihen osallistuneiden tahojen välillä, mikä edesauttaa poikkihallinnollisten hankkeiden toteutumista myös tulevaisuudessa.

Vastuutaho: Nurmijärven kunta

Muut konsortioon osallistuvat:
Nurmijärven Kodit Oy

Kokonaissumma: 98 364 €

Avustusosuus: 56 000 €

Aikataulu: 11/2023 – 9/2024

Linkki hankkeeseen: [Hanke tiedote: Nurmijärvi.fi](#)

11. Toimintamalli sähköautojen julkisten latauspisteiden suunnitelmalliseksi kehittämiseksi

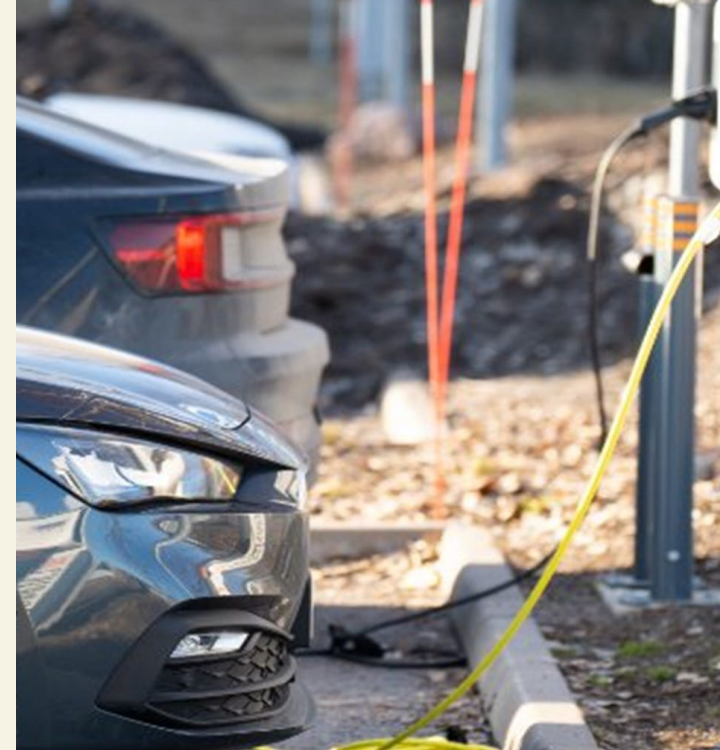
Hankkeen päätavoitteena oli tukea autokannan käyttövoimasiirtymää kehittämällä sähköautojen julkisen latauspeiteverkoston suunnitelmallisuutta Oulussa sekä luoda kunnille yleistämiskelpoinen toimintamalli kaupungin ja yksityisten toimijoiden kesken nopeavaikutteisen ja pitkäjänteisen kehityksen varmistamiseksi.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hanke toteutettiin Waystep consulting Oy:n konsulttityönä.
- Hankkeen merkittävimpinä tuloksina luotiin kaksi keskeistä dokumenttia: 1) Sähköautojen latausinfrastruktuurin kehittäminen -Yleinen toimintamalli kunnille, 2) Sähköautojen julkiset latauspisteet – Yleissuunnitelma Oulun kaupungin alueelle (2024–2030).
- Asukaskyselyn ja sidosryhmien haastattelujen kautta saatiin tietoa latauspisteiden kysynnästä ja halutuista ominaisuuksista. Kartoituksen ja analyysien kautta määritettiin sopivat latauspisteiden sijainnit Oulun keskeisen kaupunkialueen pysäköintialueilta ja kadunvarsilta. Hankkeen edetessä päätettiin keskittyä lähtökohtaisesti tarjoamaan suuritehoisia latauspisteitä asiointipaikkojen läheisyydestä. Kohteille varmistettiin myös tekninen toteutuskelpoisuus.
- Hankkeen vaikutus muodostuu erityisesti henkilöautokannan sähköistymisen edistämisestä ja siten liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä. Oulun kaupunki toimii latauspisteiden mahdollistajana operaattoreille, mutta ei investoi laitteisiin tai operoi niitä.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen tuottama yleinen toimintamalli on suunniteltu helposti sovellettavaksi muidenkin kuntien käyttöön, mikä parantaa sen skaalautuvuutta valtakunnallisesti.
- Paikallinen suunnitelma tarjoaa konkreettiset suuntaviivat latauspisteiden toteuttamiseksi Oulussa, ja jatkotoimet keskittyvät viestintään, poliittiseen keskusteluun ja kilpailutusten käynnistämiseen. Pysyvyys varmistetaan pitkäjänteisellä tavoitteenasetannalla ja operatiivisten kumppaneiden sitouttamisella.

Vastuutaho: Oulun kaupunki

Kokonaissumma: 61 500 €

Avustusosuus: 43 050 €

Aikataulu: 12/2023 – 6/2024

Linkki hankkeeseen: --

12. Raahen kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen

Hankkeen tavoitteena oli parantaa Raahen kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuutta. Hanke keskittyi erityisesti kohteisiin, joiden energiatehokkuus oli keskimääräistä huonompi, ja tuotti suuntaviivat energiansäästötoimenpiteiden toteuttamiseksi kaikissa kaupungin kiinteistöissä.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeessa koottiin kattava energiatehokkuuden nykytilan selvitys Raahen kaupungin kaikista kiinteistöistä, mikä mahdollisti energiatehokkuustoimien tehokkaan kohdentamisen. Pilotointikohteiksi valituille kiinteistöille löydettiin merkittäviä energiansäästötoimenpiteitä, jotka toteuttamalla saavutetaan kiinteistökohtaisesti 7–47 % säästö energiankulutuksessa. Pääpaino hankkeen aikana oli nykyjärjestelmien ominaisuuksien tehokkaammassa hyödyntämisessä.
- Suurin osa säästöpotentiaalista koostuu lämmityksen, ilmanvaihdon ja valaistuksen säätö- ja ohjaustapamuutoksista, jotka voivat olla nykyisen kiinteistöautomaation salliessa helposti ja kustannustehokkaasti toteutettavissa myös vähän vanhempaan rakennukseen.
- Hankkeen vaikutus muodostuu energiatehokkuuden lisääntymisestä. Tulokset ja analyysit tarjoavat kaupungille selkeän toimintamallin, jonka avulla voidaan tunnistaa ja toteuttaa uusia energiansäästötoimenpiteitä myös tulevaisuudessa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen tuloksia tullaan hyödyntämään kaupungin kiinteistökannan energiankulutuksen optimimisessa. Pilotikohteissa toteutettujen energiansäästötoimenpiteiden tulokset ovat skaalattavissa myös muihin kaupungin kiinteistöihin.
- Suunnitelmallisuus ja toimenpiteiden kustannustehokkuus kannustavat työn jatkamiseen ja ratkaisujen pysyvyyteen. Jatkossa koottua tietoa voidaan hyödyntää myös osana investointien suunnittelua.

Vastuutaho: Raahen kaupunki

Kokonaissumma: 80 000 €

Avustusosuus: 56 000 €

Aikataulu: 12/2023-9/2024

Linkki hankkeeseen: raahe.fi/ajankohtaista

13. ITUJA – Ilmastotyön johtamiskulttuuri

ITUJA-hankkeen tavoitteena oli vahvistaa Turun kaupungin kaupunkiorganisaation ilmastotyötä tukevaa johtamiskulttuuria. Hanke tarjosi palvelualueiden johtajille ja johtaville asiantuntijoille tietoa, tukea ja yhteiskehittämistä ilmastotyötä tukevan organisaatiokulttuurin edistämiseen. Yhteiskehittämisellä haluttiin muodostaa jaettu tilannekuva ilmastotyön ja organisaation tarpeista. Hanke tuotti ilmastajohtamisen käsikirjan ja valmennusmallin, jotka tukevat ilmastotavoitteiden jalkauttamista kunnissa sekä yrityksissä.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeen merkittävimpiä tuloksia olivat ilmastajohtamisen käsikirja, ilmastajohtamisen valmennus sekä ilmastajohtamisesta käydyt laajat keskustelut kohderyhmän kanssa. Hankkeessa edistettiin poikkiphallinnollista yhteistyötä ja keskusteluja ilmastajohtamisen merkityksestä sekä luotiin perusta tulevalle valmennustoiminnalle. Hankkeen aikana tehtiin yhteistyötä erityisesti Ramboll Finland Oy:n kanssa.
- Hankkeessa hyödynnettiin yhteiskehittämiseen monipuolisesti myös työpajoja, ilmastokahveja, asiantuntijaluentoja, tulevaisuustyöskentelyä ja yksilökeskusteluja, joissa tunnistettiin ilmastajohtamisen vahvuuksia, haasteita ja kehittämistarpeita.
- Hankkeessa tunnistettiin, että ilmastotyön edistämiseksi on olennaista vahvistaa toimijoiden omistajuutta ja sitoutumista ilmastotoimenpiteisiin. Keskijohdolla on keskeinen rooli tämän omistajuuden edistämässä työyhteisössään, joten heidän tukemisensa tässä tehtävässä on erityisen tärkeää. Hankkeen vaikutus muodostuu Turun kaupungin keskijohdon ja esimiesten vahvistuneesta ymmärryksestä ilmastajohtamisen roolista ja siitä, että ilmastotyö on integroitava kaikkeen organisaation toimintaan.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeeseen osallistuneet tahot osoittivat sitoutumista tavoitteiden saavuttamiseen, mikä luo erinomaiset edellytykset työn jatkumiselle. Työtä jatketaan Turussa, missä materiaalit ja valmennusmalli integroidaan kaupungin koulutustarjontaan ja johtajien perehdytysohjelmaan.
- Hanke loi edellytykset ilmastajohtamisen systemaattiselle kehittämiselle myös muissa kuntaorganisaatioissa käsikirjan ja valmennusmallin kautta. ITUJA-hanke kävi vuoropuhelua muiden kiinnostuneiden kuntien kanssa, ja tätä jatketaan myös hankkeen jälkeen.
- Hankkeen keskeiset tuotokset, kuten ilmastajohtamisen käsikirja, ovat pitkäkestoisia ja hyödynnettävissä Turun kaupungin lisäksi myös muissa kunnissa ja organisaatioissa sekä yrityksissä. Ilmastajohtamisen käsikirja tarjoaa työkaluja ja opastusta ilmastotyön johtamiseen.

Vastuutaho: Turun kaupunki

Kokonaissumma: 80 000 €

Avustusosuus: 56 000 €

Aikataulu: 11/2023-9/2024

Linkki hankkeeseen: -

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

14. Vaasan pyöräpysäköinnin toimenpideohjelma

Hankkeen tavoitteena oli kehittää Vaasan kaupungin pyöräpysäköintiä osana kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeen toteuttamista.

”

Pyöräpysäköinnin edistäminen ei ole pelkästään turvallisten pysäköinti ratkaisujen tarjoamista polkupyörille – se on investointi terveellisempään, kestävämpään ja yhteisöllisempään kaupunkiympäristöön.

- Samuli Huusko – Kävelyn ja pyöräilyn projekti-insinööri

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeessa saatiin aikaan konkreettisia tuloksia Vaasan kaupungin pyöräpysäköinnin edistämiseksi: kartoitettiin pyöräpysäköinnin nykytila, päivitettiin pyöräpysäköintikartta, tuotettiin kehittämiskortit ja kehitettiin pyöräpysäköintinormeja. Hankkeen toteuttamisesta vastasi Vaasan pyöräilyallianssi, jossa on mukana Vaasan kaupunki, Sitowise ja GRK.
- Hankkeen tuloksena valmistui 18 kehittämiskorttia, jotka sisältävät pyöräpysäköinnin laatu- ja määräsuositukset sekä ohjeita pysäköinnin sijoittelusta ja kulkuyhteyksistä. Ne ohjasivat pilottikohteena olleen toimipaikan pyöräpysäköinnin kehittämistä. Lisäksi laadittiin ohjeistukset pyöräpysäköinnin suunnittelun ja kehittämisen tueksi taloyhtiöille ja yrityksille sekä kehittämiskortteja kahdelle konserniyhtiölle.
- Hankkeen sidosryhmiä osallistettiin suunnitteluun työpajoilla ja infotilaisuuksilla sekä järjestämällä asukaskysely, joka sai lähes 500 vastausta. Osallistaminen vahvisti sitoutumista pyöräpysäköinnin kehittämiseen ja ratkaisujen jalkauttamiselle saatiin laajempaa tukea.
- Hankkeen vaikutus muodostuu pyöräpysäköinnin laadun ja saatavuuden parantamisesta, mikä voi lisätä pyöräilyn houkuttelevuutta ja edistää kaupungin kestävä liikunnan tavoitteita.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeessa tuotetut kehittämiskortit ja pysäköintinormien suositukset tarjoavat konkreettiset työkalut pyöräpysäköinnin pitkäjänteiseen kehittämiseen Vaasassa. Konkreettisena jatkotoimena hankkeen jälkeen pyörätelineiden ja katosten yhteishankinta on menossa kilpailutukseen.
- Pyöräpysäköinnin kehittämistoimenpiteitä on tavoitteena jatkaa kehittämiskorttien mukaisesti tähän varatulla erillismäärärahalla sekä peruskorjausten yhteydessä. Lisäksi päivitettyjä pysäköintinormeja on tarkoitus työstää myös kaavoituksen kanssa ja saada ne hyväksytyä poliittisessa päätöksenteossa. Silloin ne ohjaisivat kaikkea uutta kaavoitusta ja rakentamista edistäen pyöräilyä Vaasassa.

Vastuutaho: Vaasan kaupunki

Kokonaissumma: 80 000 €

Avustusosuus: 56 000 €

Aikataulu: 11/2023 – 9/2024

Linkki hankkeeseen: vaasa.fi/ajankohtaista

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

15. Sanoista tekoihin – kuntien ilmastosuunnitelmien jalkautus

Sanoista tekoihin -hankkeen tavoitteena oli vauhdittaa varsinaissuomalaisten kuntien ilmasto-ohjelmien toimeenpanoa.

”

Kuntien tuen tarpeissa korostuvat samat haasteet, jolloin mahdollisuus yhteiselle keskustelulle on paras kasvualusta tavoitteelliselle ilmastotyölle ja hyvien käytänteiden yleistymiselle.

- Salli Ojala, ilmastotyön asiantuntija, Valonia

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hanke vauhditti kuntien ilmasto-ohjelmien toimeenpanoa Varsinais-Suomessa osana kunnan strategista johtamista ja taloussuunnittelua, vahvisti kuntien ilmastotyön suunnittelua ja seurantaa sekä aktivoi kuntalaisia ja sidosryhmiä yhdessä kuntien kanssa.
- Hankkeen aikana kunnille järjestettiin kolmiosainen ilmastojohtamisen koulutuskokonaisuus, josta kunnat saivat lisäksi kuntakohtaiset tietopaketit sisältäen kuvauksen kunnan nykytilasta sekä suositukset kehitystoimenpiteiksi ilmasto-ohjelman jalkauttamiseen.
- Hankkeessa järjestettiin viestintätyöpaja ja toteutettiin kaksi ilmastoviestinnän kampanjaa. Lisäksi organisoitiin yhteiskehittämistilaisuuksia, jotka keskittyivät kuntien ja elinkeinoelämän yhteistyön vahvistamiseen sekä ilmastotyön seurannan kehittämiseen.
- Hankkeen myönteiset vaikutukset kohdistuivat kuntien ilmastojohtamisen, kuntien ja yritysten ilmastotyön sekä kuntalaisten ilmastotyön vauhdittamiseen. Sanoista tekoihin -hanke jatkoi aiemmin toteutetun Kuntien ilmastosparraus -hankkeen työtä, mikä mahdollisti kuntien jo tunnistettuihin tarpeisiin tehokkaan ja kohdennetun vastaamisen.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen työskentelymallit, kuten ilmastojohtamisen koulutus, ovat monistettavissa muihin kuntiin ympäri Suomen. Hankkeessa tuotetut materiaalit ovat saatavilla Valonian kotisivujen kautta.
- Tulosten kestävyys riippuu pääosin kuntien omasta aktiivisuudesta. Asiantuntijatuen tarve kunnissa jatkuu hankkeen päättymisen jälkeen, mihin pyritään vastaamaan jatkamalla yhteisiä tapaamisia resurssien puitteissa.

Vastuutaho: Valonia

Kokonaissumma: 75 394 €

Avustusosuus: 52 776 €

Aikataulu: 11/2023-9/2024

Linkki hankkeeseen: [Hankkeen kotisivut \(valonia.fi\)](https://valonia.fi/hankkeen-kotisivut)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

16. Resurssiviisas Äänekoski – vähäpäästöinen tieliikenne

Hankkeen tavoitteena oli selvittää vaihtoehtojen käyttövoimien jakelun järjestämiseen ja käyttöön liittyviä tarpeita Äänekosken alueella. Hankkeessa keskityttiin erityisesti raskaan liikenteen toimijoiden ja jakeluoperaattoreiden näkemyksiin sekä alueen infrastruktuuritarpeisiin. Selvitys tarjoaa ajankohtaista tietoa kaupungin päätöksenteon tueksi. Hankkeen toteutti Ramboll Finland Oy.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeen merkittävimmät tulokset liittyvät sidosryhmien tarpeiden kattavaan kartoitukseen, ja vähäpäästöisten käyttövoimien, kuten kaasun ja sähkön, käyttöönoton edistämiseen Äänekoskella. Hankkeessa tunnistettiin, että kaasua pidetään lyhyellä aikavälillä houkuttelevana vaihtoehtona, mutta pidemmällä aikavälillä sähkö tulee syrjäyttämään kaasun.
- Haastattelut ja työpaja sidosryhmien kanssa sekä kysely toivat esiin alueen raskaan liikenteen ja jakelun erityistarpeet, kuten palveluiden saavutettavuuden 4-tien varressa ja latausasemien infrastruktuurivaatimukset. Yhtenä hankkeen tuloksena tunnistettiin, että sekä toimijat että jakelijat kaipaavat lisää varmuutta vähäpäästöisiin käyttövoimiin siirryttäessä ja investointeja suunniteltaessa.
- Hanke edisti myös alueellista yhteistyötä ja vahvisti tietoisuutta vähäpäästöisen liikenteen mahdollisuuksista ja haasteista. Asukaskyselyn perusteella asukkaat suhtautuvat vähäpäästöiseen polttoainejakeluun myönteisesti. Hankkeen myönteinen vaikutus muodostuu ennen kaikkea kaupungin valmiuksien kasvattamisesta sidosryhmien kuulemisella ja tiedon lisääntymisellä. Selvityksen tulokset voivat toimenpidesuunnitelmalla vähentää tieliikenteen alueellisia päästöjä.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen tulokset tarjoavat perustan pitkäjänteiselle vähäpäästöisen liikenteen edistämiseksi Äänekoskella. Kaupunki voi hyödyntää tuloksia esimerkiksi kaavoituksen ja lupaprosessien kautta sekä edistämällä alueellista yhteistyötä. Ratkaisujen skaalautuminen edellyttää laajempaa seudullista yhteistyötä, jotta riittävä kysyntä ja tarjonta vähäpäästöisille käyttövoimille saavutetaan. Myös aktiivinen viestintä on keskeistä selvityksen pysyvyyden ja vaikuttavuuden varmistamiseksi. Tulokset auttavat Äänekoskea konkreettisten toimenpiteiden suunnittelussa kohti alueellisia päästövähennystavoitteita.

Vastuutaho: Äänekosken kaupunki

Kokonaissumma: 30 000 €

Avustusosuus: 21 000 €

Aikataulu: 12/2023-9/2024

Linkki hankkeeseen: [Äänekosken kaupungin sanomat](#)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelma

<https://ym.fi/kuntien-ilmastoratkaisut-ohjelma>

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment